

Sestry a bratři!

Běžně počítáme s množstvím toho, co je přímo úměrné či nepřímo úměrné: např. čím je ráno více světla, tím je ráno méně tmy – to je zřejmé a dané; a většinou také platí, že čím je ráno více světla, tím máme více ochoty vstávat. Někdy bývá úměrnost překvapivá, např. by mohlo platit, že čím je dražší benzín, tím bude jezdit méně aut, ale není tomu tak... Nějakou úměrnost bychom čekali i v duchovní světě – tedy například: čím je více zázraků, tím je ve světě více víry. Ale bohužel tomu tak není. Ne každý reaguje na znamení Boží přítomnosti touhou přijmout a rozvíjet svou víru. Pozorujeme to v dnešním evangeliu: zatímco víra uzdraveného slepce v Krista postupně roste, židé se vůči Ježíšovi naopak víc a více zatvrzují. Onen uzdravený tedy roste ve své víře navzdory odporu svého okolí. Nejprve na adresu Krista konstatuje, že to byl „člověk jménem Ježíš“, nedlouho poté prohlásí Ježíše za proroka. Při střetu se Židy už Krista hájí poukazem na to, že musí být „od Boha“; a nakonec, když se ho Ježíš táže na víru v Syna člověka, zvolá „Věřím, Pane“ a padne před ním na kolena – tedy vyznává Ježíše jako Mesiáše. Avšak židé hned na začátku tvrdí, že Ježíš je hříšník, protože nezachovává sobotu – kvůli tomu dojde k roztržce, protože názory se prozatím různí. Dále však Krista hodnotí jako toho, o kterém „nevíme odkud je“, a nakonec vidoucího šťastlivce vyženou ze synagogy, protože vyznává Ježíše – to je zřejmý a zjevný odpor vůči Kristu Pánu, který narůstá nepřímo úměrně rostoucí víře uzdraveného slepce.

Všimněme si, že samotný zázrak se popisuje pouze ve dvou verších – zbytek celé té dlouhé kapitoly popisuje, jak na tento neobvyklý jev reagují lidé kolem, farizeové, sousedé, rodiče, předáci lidu... Ježíš hned na počátku zdůrazňuje, že na tomto slepci „se mají zjevit Boží skutky“, protože Ježíš je světlo světa, takže na základě zázraku, na základě zjevných Božích skutků se pak začíná odehrávat boj o světlo víry v srdcích lidí. Bůh je vždycky ten, který vidí do srdce, ujišťuje Samuela v dnešním prvním čtení, když vybírá k pomazání Saulova nástupce. Navenek je tedy jasno: k tomu, jak Ježíš slepce uzdravil, není co dodat, je to stručné a jasné, slepec to na přání dvakrát opakuje okolním tazatelům. Ale uvnitř, v lidských srdcích se teprve odehrává zázrak světla víry v Krista – přímo úměrně Božímu působení; anebo roste zatvrzelý odpor – navzdory Božímu působení.

Nicméně u zázraku to všechno začíná. Osvědčuje se zde ochota vidět Ježíše jako světlo, a nezůstat v temnotě. Ježíš k tomu užívá zvláštního gesta a prostředku: pomazání blátem. To nám může určitě správně připomenout hlínu stvoření – jsme jako prach ze země (srov. Gen 2,7). Ježíš tedy naznačuje, že tímto uzdravením napraví to, co se v dobrém Božím stvoření pokazilo, že půjde o nové stvoření, které on přináší tomuto hříchem poznamenanému světu. Ale také nám tohle bláto připomíná špínu hříchu, kterou je potřeba si přiznat a kvůli které nevidíme Boží světlo ve svém životě. Slepce je pro nás dobrým příkladem: bláto ze svých očí nestírá a poslušně jde nebo možná spíše klopýtá kamsi k rybníku Siloe, kam ho Ježíš posílá se umýt. Mohl jednat jinak: mohl se rozčílit a rozhořčeně na neznámého posměváčka křičet: „Proč si ze mne děláš legraci? Ano, jsem slepý... Tak mne nechej na pokoji!“ Už tady zjišťujeme, že působící zázrak může buď člověka ke Kristu přivést, nebo naopak od něj oddálit. Slepce si svým pokorným počínáním zvolil první variantu.

Nás toto bláto na slepcových očích odkazuje na Popeleční středu: tehdy jsme byli označeni na čele popelem – to je znamení výmluvné, protože připomíná špínu hříchu, kterou je každý z nás zasažen. Současně však je popelec činěn ve tvaru kříže: vyjadřuje tedy naději na vítězství Krista i nad touto škaredou a ohyzdnou temnotou našeho srdce, pokud mu ji odevzdáme. Je tedy nutno si tento stav svého srdce přiznat. Někdy popelec hned z čela mažeme, zvláště tak činí děti nebo ti, kterým se sype do očí apod. To je vnější jev. Ale zásadní jen nestírat toto znamení ze své mysli, tzn. neZastírat svou hříšnost, ale naopak jít tam, kam nás Pán posílá: „Jdi se umýt...“ Tato výzva by mohla být nadepsána nad každou zpovědní, protože právě tam dochází k zázračnému umytí naší duše od špíny hříchu. Jistě i jinde a jinak, je to záležitost zejména lítosti – ale zpověď je nesmírným Božím darem odpuštění, což můžeme znovu prožít

právě nyní před Velikonocemi. Lze se tomuto pokornému přiznání vyhnout – podobně jako židé, kterým Ježíš na konci úryvku vyčítavě sděluje: „Vy však říkáte: ‘Vidíme.’ Proto váš hřích trvá.“ „Jasně, vždyť vidíme, žádná temnota hříchu v nás není, vše je naprosto v pořádku...“ Tento postoj nás ke Kristovu světlu rozhodně nepřivede; a do zповědnice také ne.

Pokud se necháme očistit, pak jsme osvobozeni od temnot srdce, jsme disponováni vidět Krista – tím to však nekončí. Začíná naopak proces svědectví víry, obhajoby před nevěřícím okolím, boje o uchování Božího působení, osvědčení na denních cestách života... Pak se nám Pán může znovu a znovu zcela osobně ukazovat, my můžeme vyznávat, že je naším Pánem a Spasitelem a s vděčností se mu klanět.

Milé katechumenky, vy jste dnes mezi námi zde vpředu tímto zvláštním způsobem již podruhé. A jste tady díky tomu, že jste uposlechly Pána, pokorně šly za jeho hlasem, prohlédly ze svého dosavadního života a objevily světlo jeho blízkosti. Pak ovšem přišly ty odmítavé reakce, údiv nad tím, co že jste si to zvolily za bláznivý životní program... bylo a je nutno bojovat a obhájit si svou cestu víry... A tak vám i dnes chceme pomoci v tomto procesu přípravy modlitbou za světlo víry a překonání temnot zla. Aby křest pro vás byl skutečně osvícením, radostným prohlédnutím do Boží přítomnosti, moci a lásky.

Sestry a bratři, povzbudme se dnešním Božím slovem, abychom uplatňovali přímou úměrnost víry: čím více zázraků, čím více Božího působení v našem životě, tím více naší víry a touhy být Pánu blízko. Je k tomu potřeba i ono pokorné přiznání vlastní hříšnosti, poslušnost jít za jeho hlasem, ačkoli mu ne vždy dobře rozumíme, a boj o vítězství Pánovy přítomnosti v našem denním životě. Kéž by tak o nás všech platila slova, která prohlásil apoštol Pavel na adresu Efesanů v dnešním druhém čtení: „Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu.“